

**ЗМІНИ, ВНЕСЕНІ ДО РОБОЧИХ ПРОГРАМ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
для здобувачів ОП 016.01.01 Логопедія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, на 2022-2023 навч. рік,
викладання яких забезпечує професорсько-викладацький склад кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка**

Назва РПНД	Назва ОП, рівень освіти	Курс	Автори	Зміни до РПНД
Тренінг професійного зростання	Логопедія перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	I-II	Супрун Г.В., к. психол. н., ст. викл. кафедри; Таран О.П., к. психол. н., доц. кафедри	<p>Оновлено завдання до самостійних робіт та практичних завдань на підставі актуалізації запиту на оволодіння техніками самовідновлення та самопомоги від студентів.</p> <p>Удосконалено зміст практичних за результатами підвищення кваліфікації О. Таран :</p> <ul style="list-style-type: none"> – Спеціальний курс для психологів "Психологічна допомога постраждалим від насилля"; – Лекція У. Заксе: Пошук сенсу в психотерапії: травматичний контекст; – Онлайн-вебінар "Базові основи надання першої психологічної допомоги дітям: межі компетентності педагогічних працівників"; – Фундаментальний курс Breath - Body – Mind (Дихання - Тіло - Розум (Річард П. Браун, доктор медичних наук та Патрісія Л. Гербарг, доктор медичних наук). <p>Осучаснено список літератури, додано джерела за останній рік (вилучено посібники російських авторів).</p> <p>Оновлено ресурси для неформальної освіти.</p>
Супровід в інклюзивному середовищі	Логопедія перший (бакалаврський)	III	Заєркова Н.В., ст. викл. кафедри	<p>Оновлено список літератури (вилучено посібники російських авторів).</p> <p>Додано ресурси для неформальної освіти.</p>

родин дітей з особливим потребами	рівень вищої освіти			Удосконалено зміст семінарських та практичних завдань відповідно оновлених джерел. Уточнено критерії оцінювання.
Загальна та спеціальна психологія	Логопедія перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	I	Супрун Г.В., к. психол. н., ст. викл. кафедри; Таран О.П., к. психол. н., доц. кафедри	Осучаснено список літератури, додано джерела за останній рік (вилучено посібники російських авторів). Оновлено додаткові ресурси та ресурси для неформальної освіти. Удосконалено зміст семінарських та практичних завдань відповідно оновлених джерел. Уточнено критерії оцінювання.
Логопедичний практикум: Методики корекційно-розвивальної роботи при порушеннях звуковимовної сторони мовлення	Логопедія перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	I	Бабич Н.М., к. пед н., доц. кафедри	Оновлено список рекомендованої літератури. Доопрацьовано і удосконалено зміст практичних занять з модулю 2 “Практичні аспекти міофункціональної терапії” відповідно до сучасних досліджень Міжнародної асоціації орафаціальної міології.
Логопедія (алалія, афазія)	Логопедія перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	III	Лопатинська Н.А., к. пед. н., доц. кафедри, Овчаренко М.С. викл. кафедри	Доопрацьовано та осучаснено зміст програми навчальної дисципліни з модулів 1, 2, 3, 4. Доопрацьовано та вдосконалено зміст завдань для самостійної роботи до тем 5, 6, 7, 8, 11. Оновлено критерії оцінювання завдань самостійної роботи студентів до тем 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11. Доопрацьовано орієнтовний перелік питань для семестрового контролю. Осучаснено теоретичний зміст дисципліни з опорою на наукові вітчизняні дослідження: Баранець І. Формування комунікативної компетентності у дітей старшого дошкільного віку із моторною

				<p>алалією (2022), Тищенко В.В. Обґрунтування типології первинного системного недорозвитку мовлення (2021).</p> <p>Змістовно оновлено лекційні теми у зв'язку з новими міжнародними досягненнями зарубіжних науковців: Tursunovna K., Kurowska M., Eling P., Whitaker H., Akramova K., Begimova I.</p> <p>Осучаснено список літератури.</p>
<p>Логоритміка зі спеціальними методиками когнітивного розвитку із сенсорною складовою» Змістовий модуль «Теорія і методика ігрової діяльності дітей з ТПМ</p>	<p>Логопедія перший (бакалаврський) рівень вищої освіти</p>	<p>III</p>	<p>Лопатинська Н.А., к. пед. н., доц. кафедри</p>	<p>Доопрацьовано завдання практичного спрямування в орієнтовному переліку питань для семестрового контролю.</p> <p>Осучаснено список літератури.</p>
<p>Технології інклюзивного навчання дітей з ментальними та поведінковими порушеннями</p>	<p>Логопедія перший (бакалаврський) рівень вищої освіти</p>	<p>IV</p>	<p>Супрун Г.В., к. психол. н., ст. викл. кафедри</p>	<p>Оновлено зміст лекційного матеріалу, самостійних робіт, семінарських та практичних занять до 4 модулю «Ефективні стратегії взаємодії з дітьми з поведінковими порушеннями» відповідно до оновлення логіки викладання дисципліни, врахування сучасних науково-практичних поглядів на систему допомоги дітям із поведінковими порушеннями (Позитивне поведінкове керівництво, Amy Hanreddy, Michele Haney)</p> <p>Осучаснено список літератури, додані джерела за останній рік (вилучено посібники російських авторів).</p> <p>Оновлено ресурси неформальної освіти.</p>

<p>Університетськ і студії (Змістовий модуль «Вступ до спеціальності»)</p>	<p>Логопедія перший (бакалаврський) рівень вищої освіти</p>	<p>I</p>	<p>Павлюк Р. О., к. пед. н., доцент кафедри; Музиченко І. В., к. психол. н., Хомик Т. В., к. пед. н., ст. викл. кафедри</p>	<p>Уточнено назву Теми 6. за результатами аналізу останніх напрацювань фахівців з відділу логопедії Інституту спеціальної педагогіки і психології імені М. Ярмаченка.</p> <p>Доповнено зміст лекційного матеріалу з Теми 2. та Теми 6. на основі аналізу сучасних вітчизняних та зарубіжних досліджень й прослуханих вебінарів щодо Ключових навичок 21-століття.</p> <p>Оновлено завдання до самостійних робіт та семінарських завдань з Теми 2 та Теми 6 відповідно до змісту лекційного матеріалу/</p> <p>Оновлено критерії оцінювання завдань до семінарських занять та самостійних робіт/</p> <p>Оновлено список літератури (додано матеріали 2021-2022 рр., зокрема іноземні статті; вилучені російськомовні джерела.</p> <p>Додано матеріали до п. 9. Додаткові ресурси.</p> <p>Додано ресурси до неформальної та інформальної освіти.</p>
<p>Загальна та спеціальна педагогіка з історією</p>	<p>Логопедія перший (бакалаврський) рівень вищої освіти</p>	<p>I</p>	<p>Мартинчук О.В., д. пед. н., завідувач кафедри</p>	<p>Доопрацьовано і удосконалено зміст практичних і семінарських занять з модулю 4 «Історія становлення і розвитку систем спеціальної освіти» з акцентом на вивчення історії національної системи освіти для осіб з ООП та наукових здобутків вітчизняних науковців у галузі спеціальної педагогіки та логопедії;</p> <p>Доопрацьовано і удосконалено зміст практичних і семінарських занять з модулю 5 «Педагогічні системи освіти дітей з особливими освітніми потребами» з акцентом на аналіз особливостей функціонування психічної сфери, освітніх труднощів та потреб у наданні підтримки особам з ООП та встановлення причинно-наслідкових зв'язків між певною особливістю психофізичного розвитку, освітніми труднощами, які зумовлені цією особливістю, та потребою дитини, спрямованою на подолання цих труднощів.</p> <p>Удосконалено структуру портфоліо у межах виконання завдань для самостійної роботи з метою надання чітких інструкцій щодо формулювання індивідуальних навчальних цілей, представлення шляхів пошуку потрібної інформації та результатів опрацювання відповідних джерел.</p> <p>Доопрацьовано список основної літератури з джерел, до якого</p>

				<p>додано Методичні рекомендації для Інклюзивно-ресурсних центрів щодо визначення категорій (типології) освітніх труднощів у осіб з ООР та рівнів підтримки в освітньому процесі / Укл. Прохоренко Л.І., Ярмола Н.А., Набоченко О.О. та ін. Інститут спеціальної педагогіки та психології імені Миколи Ярмаченка, 2021. 200 с., що дало змогу використати новий підхід до вивчення особливостей навчання, вихованні і розвитку осіб з особливими освітніми потребами.</p> <p>У список додаткової літератури додано матеріали Європейської Агенції зі спеціальної та інклюзивної освіти (European Agency for Special Needs and Inclusive Education), зокрема профіль вчителя, здатного до ефективної діяльності в умовах інклюзивного освітнього середовища, та статті за 2021, 2022 роки, написані викладачами кафедри українською та англійською мовами, для аналізу сучасних проблем спеціальної педагогіки та наукових здобутків у галузі спеціальної педагогіки.</p> <p>Розширено список рекомендованих книг для самостійної роботи, у яких представлена тема людей з інвалідністю в сучасній українській та зарубіжній літературі.</p> <p>Здійснено технічне редагування РПНД.</p>
Супровід в інклюзивному середовищі родин дітей з особливим потребам	Логопедія перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	III	Заєркова Н.В., ст. викл. кафедри	<p>Оновлено список літератури (вилучено посібники російських авторів).</p> <p>Додано ресурси для неформальної освіти.</p> <p>Удосконалено зміст семінарських та практичних завдань відповідно оновлених джерел.</p> <p>Уточнено критерії оцінювання.</p>
Методичні засади роботи з аутичними дітьми	Логопедія перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	III	Таран О.П., к. психол. н., доц. кафедри	<p>Осучаснено список літератури (вилучено посібники російських авторів), додано джерела за 2021 та 2022 роки.</p> <p>Оновлено додаткові ресурси, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Вануї Мартиросян. Як зрозуміти аутизм? Метод ТЕАССН та структурування життя дитини з аутизмом. Інтерв'ю для Громадського радіо. URL: http://surl.li/cotch

				<ul style="list-style-type: none"> – Катерина Воробей. Як зрозуміти аутизм? АВА-терапія – найстаріша методика роботи з дітьми з аутизмом. Інтерв'ю для Громадського радіо. URL: http://surl.li/cotcw – Наталія Яшуніна. Як зрозуміти аутизм? Як методика Floortime впливає на розвиток дітей з аутизмом? Інтерв'ю для Громадського радіо. URL: http://surl.li/cotco – Скрипник Тетяна .Як зрозуміти аутизм? Інтерв'ю для Громадського радіо. URL: http://surl.li/cosnt <p>Оновлено ресурси для неформальної освіти.</p>
Розлади аутистичного спектра як вид дизонтогенезу	Логопедія перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	III	Таран О.П., к. психол. н., доц. кафедри	<p>Оновлено завдання для самостійних робіт, зокрема, до теми 8. «Шляхи налагодження партнерства між фахівцями та батьками аутичної дитини з урахуванням внутрішньо родинної ситуації дитини». У завданні запропоновано проаналізувати статтю Скрипник Т. В., Мартинчук О. В., Супрун Г. В., Криваковська Р. В. Особливості партнерства між фахівцями закладу освіти та батьками дитини з особливими освітніми потребами. <i>Наукові перспективи: журнал.</i> 2022. № 6(24). С.514-527. URL: https://www.researchgate.net/publication/362404997 ISSN_print 2708-7530.</p> <p>Осучаснено список літератури (вилучено посібники російських авторів), додані джерела за останній рік серед них результати досліджень викладачів кафедри:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Скрипник Т. В., Супрун Г. В., Максимчук М. О. Соціальний розвиток дітей молодшого шкільного віку з аутизмом з опорою на методи з науково доведеною ефективністю. <i>Проблеми сучасної психології.</i> 2021. Вип. (2(21)). с. 75-82. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/38316/1/SKRYPNYK_SUPRUN_MAKSYMCHUK_Social%20Development_2021.pdf 2. Скрипник Т. В., Мартинчук О. В., Супрун Г. В., Криваковська Р. В. Особливості партнерства між фахівцями закладу освіти та батьками дитини з особливими освітніми потребами. <i>Наукові перспективи: журнал.</i> 2022. № 6(24). С.514-527. URL:

				<p>https://www.researchgate.net/publication/362404997 ISSN print 2708-7530</p> <p>3. Таран О. П., Лахно А. О. Мотиваційний компонент психологічної готовності майбутніх фахівців спеціальної освіти до навчання дітей з аутизмом. <i>Інноваційна педагогіка</i>. 2022. Вип. 47. С. 105-112. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2022/47/20.pdf</p> <p>4. Оновлено додаткові ресурси та ресурси неформальної освіти, зокрема, Морська Лілія Аутичний спектор. Комплексна взаємодія в освітньому процесі (сертифікат – 6/15/30 годин) URL:https://ruh.com.ua/training/246</p>
Фонетика та фонологія з основами аудіології	Логопедія перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	I	Бабич Н.М., к. пед. н., доц. кафедри	<p>Оновлено список рекомендованої літератури.</p> <p>Доопрацьовано і удосконалено зміст практичних і семінарських занять з модулю 3 «Система фонем сучасної української літературної мови», оновлено профілі еталонної вимови (в профіль і анфас). Розроблено додаткові практичні кейси до теми 2 «Будова слухової системи. Виникнення слухових відчуттів».</p> <p>Уточнено завдання для самостійної роботи №3, 8, 9, акцентовано увагу на практичній діяльності студентів, відповідно до відгуків здобувачів після пройденого курсу.</p> <p>Розширено змістове наповнення теми 8 «Фонетичний портрет особистості».</p>
Інклюзивна освіта	Логопедія перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	I-II	Мартинчук О.В., д. пед. н., завідувач кафедри	<p>Доопрацьовано, удосконалено та узгоджено зміст практичних і семінарських занять з аналогічними ресурсами, розташованими в ЕНК «Інклюзивна освіта».</p> <p>Доопрацьовано, удосконалено та узгоджено зміст завдань для самостійної роботи з аналогічними ресурсами, розташованими в ЕНК «Інклюзивна освіта».</p> <p>Внесено зміни у модуль 4 «Особливості діяльності асистента вчителя та фахівців зі спеціальної освіти в інклюзивному освітньому середовищі», які пов'язані з розробленням Європейською Агенцією зі спеціальної та інклюзивної освіти (European Agency for Special Needs and Inclusive Education) нового профілю вчителя, здатного до</p>

				<p>ефективної діяльності в умовах інклюзивного освітнього середовища «Profile for Inclusive Teacher Professional Learning. 2022»;</p> <p>Доопрацьовано список основної літератури з джерел за 2021, 2022 роки, українськими та англomовними статтями викладачів кафедри з проблем інклюзивної освіти; у список додаткової літератури додано матеріали Європейської Агенції зі спеціальної та інклюзивної освіти (European Agency for Special Needs and Inclusive Education), зокрема профіль вчителя, здатного до ефективної діяльності в умовах інклюзивного освітнього середовища.</p> <p>Удосконалено критерії оцінювання завдань для самостійної роботи, практичних та семінарських занять.</p> <p>Розширено список рекомендованих книг для самостійної роботи, у яких представлена тема людей з інвалідністю в сучасній українській та зарубіжній літературі.</p> <p>Здійснено технічне редагування РПНД.</p>
Українська мова зі спеціальною методикою навчання дітей з ТПМ Змістовий модуль «Спеціальна методика навчання української мови і читання дітей молодшого шкільного віку з ТПМ»	Логопедія перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	III	Хомик Т. В., к. пед. н., ст. викл. кафедри	<p>Доопрацьовано критерії оцінювання самостійних робіт.</p> <p>Оновлено список літератури (додано джерела відповідно до змісту РНП за 2020-2022 рр.).</p> <p>Додано відео-матеріали щодо особливостей навчання учнів з порушеннями мовлення та навчання в початковій ланці в умовах НУШ в розділ «Додаткові ресурси».</p> <p>Розширено зміст лекцій з тем 4-7 відповідно до проаналізованих літературних джерел за 2020-2022 рр.; вебінарів від логопедів практиків (Л. Верещак, Т. Здравчевої та ін.); семінару-практикуму «Організація логопедичної роботи з дітьми в закладах дошкільної та загальної середньої освіти» від фахівців з відділу логопедії Інституту спеціальної педагогіки і психології імені М. Ярмаченка.</p> <p>Додано ресурси в розділ «Ресурси для неформальної та інформальної освіти».</p>

<p>Методи і засоби діагностики дітей з аутизмом</p>	<p>Логопедія перший (бакалаврський) рівень вищої освіти</p>	<p>III-IV</p>	<p>Скрипник Т.В., д. психол. н., проф. кафедри, Максимчук М.О. к.психол.н., Куценко Т.О., викл. кафедри</p>	<p>Відредаговано завдання до Самостійної роботи 5. Відредаговано завдання до Семінарського заняття 2. Завдання адаптовано для онлайн викладання. Додано ресурси додаткової літератури: Best practice assessment for autism spectrum disorders in schools by Kourtney Christopher, Catherine Lord. 2022. Режим доступу: https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/pits.22680</p>
<p>Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом в освітньому просторі</p>	<p>Логопедія перший (бакалаврський) рівень вищої освіти</p>	<p>III-IV</p>	<p>Скрипник Т.В., д.психол.н., професор кафедри, Куценко Т.О., викл. кафедри</p>	<p>Додано ресурси для неформальної освіти: Stanford Child Mental Health Projects for Ukraine. Режим доступу: https://med.stanford.edu/childpsychiatry/Ukraine.html Додано ресурси додаткової літератури: Successful Inclusion of Students with Autism Spectrum Disorder, International Journal of Technology and Inclusive Education (IJTIE), Volume 11, Issue 1, 2022 Режим доступу: https://infonomics-society.org/wp-content/uploads/Successful-Inclusion-of-Students-with-Autism-Spectrum-Disorder.pdf Прибрано два джерела з додаткової літератури (3,4)</p>
<p>Логопедія (дизартрія, ринолалія)</p>	<p>Логопедія перший (бакалаврський) рівень вищої освіти</p>	<p>II</p>	<p>Данілавичюте Е.А., к. пед. н., ст. наук. співроб., доц. кафедри; Бабич Н.М., к. пед. н, доц. кафедри; Хомик Т.В., к. пед. н., ст. викл. кафедри</p>	<p>Внесено зміни до назв модулів 2, 3 та тем у контексті модуля 3, а також до їхнього змісту відповідно до орієнтації на виявлення механізмів виникнення особливостей мовленнєвого розвитку та інновацій щодо їхнього тлумачення, які підтверджено постановами КМ і МОН України у 2021-2022рр. Зміст модуля 1 доповнено вивченням особливостей розвитку у контексті диспраксії. Оновлено перелік рекомендованих джерел. Внесено зміни до самостійних, семінарських і практичних робіт згідно з удосконаленням змісту програми і оновлення рекомендованих джерел. Удосконалено критерії оцінювання самостійних, семінарських і практичних робіт. Оновлено перелік рекомендованих джерел.</p>

Логопедія (порушення писемного мовлення)	Логопедія перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	III	Данілавічюте Е.А., к. пед. н., ст. наук. співроб., доц. кафедри; Овчаренко М.С., викл. кафедри	Внесено зміни до самостійних, семінарських і практичних робіт згідно з удосконаленням змісту програми і оновлення рекомендованих джерел. Удосконалено критерії оцінювання самостійних, семінарських і практичних робіт. Оновлено перелік рекомендованих джерел.
Раннє втручання з опорою на родинноцентро ваний підхід	Логопедія перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	IV	Кострицька Т.Д викл. кафедри	Оновлено список рекомендованої літератури (вилучено статті та посібники російських авторів; додано нові джерела українських та зарубіжних науковців, а також статті 2021 та 2022 років). Доопрацьовано та удосконалено зміст тем 8, 9, 11 з опорою на актуальні сучасні дослідження. Оновлено ресурси неформальної освіти.

Завідувач кафедри

спеціальної та інклюзивної освіти

Київського університету імені Бориса Грінченка

Олена МАРТИНЧУК